

**PERPUSTAKAAN
FAKULTI ALAM BINA**

i

**KESAN PELANCONGAN SUKARELA TERHADAP PEMBANGUNAN
KOMUNITI LUAR BANDAR
KAJIAN KES : BATU PUTEH, SANDAKAN**

TENGGU MOHAMMAD IQBAL BIN TENGGU KAMRUL

Laporan projek ini dikemukakan
sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat penganugerahan
Ijazah Sarjana Muda Perancangan Bandar Dan Wilayah

Fakulti Alam Bina
Universiti Teknologi Malaysia

MEI 2009

ABSTRAK

Pelancongan Sukarela merupakan salah satu instrumen kepada pembangunan luar bandar di mana ia membantu dalam memperkasakan komuniti dalam aspek ekonomi, interaksi sosial, alam sekitar dan kemahiran melalui kehadiran sukarelawan pelancong ke kawasan komuniti. Kajian ini adalah untuk mengenalpasti kesan pelancongan sukarela terhadap pembangunan komuniti luar bandar dan dijalankan di Batu Puteh, Sandakan. Kaedah *triangulation* digunakan dalam kajian ini di mana ia menggabungkan kaedah kualitatif (temubual) dan kuantitatif (borang kaji selidik) bagi mendapatkan hasil kajian yang sahih dan kukuh. 4 matlamat pelancongan sukarela dijadikan sebagai asas pengukuran bagi mengenalpasti kesan dan faedah yang diperolehi oleh komuniti daripada aktiviti pelancongan sukarela iaitu (1) memperkasakan komuniti dalam ekonomi dan taraf hidup, (2) keprihatinan terhadap alam sekitar, (3) interaksi sosial dan (4) menyumbang kemahiran kepada komuniti. Daripada analisis kajian menunjukkan dalam aspek ekonomi, terdapat peluang pekerjaan yang luas kepada komuniti seperti pemandu pelancong, projek pemuliharaan hutan, penyediaan makanan, penari dan sebagainya hasil daripada kedatangan sukarelawan yang semakin meningkat pada setiap tahun. Manakala dalam aspek alam sekitar pula, program-program yang dijalankan berjaya meningkatkan kesedaran komuniti untuk lebih prihatin dalam penjagaan alam sekitar memandangkan ia merupakan aset utama komuniti untuk menarik kedatangan sukarelawan dan pelancong ke Batu Puteh. Selain itu, terdapat interaksi sosial di antara komuniti dan sukarelawan di mana mereka menjalankan program sukarelawan secara bersama dan penguasaan bahasa asing dikalangan komuniti membantu dalam mengurangkan jurang perbezaan bahasa di antara mereka. Dari segi sumbangan kemahiran, komuniti lebih menyumbang kemahiran berbanding sukarelawan di mana sukarelawan hanya membantu dalam kemahiran berbahasa asing sahaja. Seterusnya, hasil kajian ini akan digunakan bagi mengenalpasti implikasi kajian terhadap teori dan amalan bagi menunjukkan kesan Pelancongan Sukarela kepada pembangunan luar bandar.

ABSTRACT

Volunteer Tourism is one of the instruments for rural development that it can enable empowerment of community in terms of economic, social interaction, environment and skills. The aims of the research are to identify the impacts of volunteer tourism toward community development in Batu Puteh, Sandakan. Triangulation method was employed by using qualitative (interview) and quantitative (questionnaire) methods in order to enhance the validity and reliability of the results. In this case, the visions of volunteer tourism were being used as a guideline to identify the benefits and impacts that will be received by communities through their activities. These are (1) empowerment the community in economy and quality of life, (2) environmental awareness, (3) social interaction and (4) contribute skills to community. Based on the analysis of economic aspect, there is wide range of job opportunities offered to the communities such as tour guides, dancer, catering through various community based tourism project in which the volunteer has involved. Meanwhile, in environmental aspect, all the projects were seen successful to increase the environmental awareness among the communities once they realize the fact that it can attract the volunteers as well as tourists to Batu Puteh. In addition, the social interactions between the communities and volunteer tourists are also very positive with very active participation among the communities. Moreover, most of the communities adapting better command in foreign languages which also indirectly reduce the language barrier between the communities and volunteer tourists. Interestingly, the finding also reveals that the communities teaching various skills rather than volunteer tourists in which the volunteers only contribute toward communication skill of foreign language. The finding able to identify the implications of the research in term of theories and practices which is indicates the impacts of the volunteer tourism to the rural development.